

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

ОЦІНКА ТА УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ В
НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ

для здобувачів вищої освіти 2 курсу денної форми здобуття освіти
Освітньої програми «Фармація»
Спеціальності 226 «Фармація, промислова фармація»

Галузі знань «22 Охорона здоров'я»

Третього освітньо-наукового рівня вищої освіти

ВИКЛАДАЧІ

\	ПОСИЛКІНА Ольга Вікторівна	професор кафедри менеджменту, маркетингу та забезпечення якості у фармації, докт. наук, проф.	<u>posylkina@nuph.edu.ua</u>	Інформація про викладача https://quality.nuph.edu.ua/ 2/

- 1. Назва закладу вищої освіти та підрозділу:** Національний фармацевтичний університет, кафедра менеджменту, маркетингу та забезпечення якості у фармації
- 2. Адреса кафедри:** вул. Валентинівська, 4, м. Харків, 61168, тел.: (0572) 67-91-72
- 3. Веб-сайт кафедри:** <https://mmf.nuph.edu.ua/>
- 4. Консультації:** відбуваються онлайн відповідно до графіку, який розміщено на сайті кафедри менеджменту, маркетингу та забезпечення якості у фармації (за посиланням <https://mmf.nuph.edu.ua/grafiki-potochnih-konsultacij/>).
- 5. Анотація освітнього компонента:** освітній компонент спрямований на надання здобувачам вищої освіти знань з основ теорії управління ризиками; формування умінь ідентифікації та оцінювання ризиків на різних етапах життєвого циклу лікарського засобу, вибору адекватних методів захисту від ймовірних негативних наслідків ризику, планування протиризикових заходів, створення системи управління ризиками в фармації; удосконалення навичок прийняття адекватних управлінських рішень в умовах невизначеності та конфлікту інтересів.
- 6. Мета викладання освітнього компонента:** підготовка науковця до застосування сучасних методів ідентифікації, аналізу та управління ризиками у процесі проведення наукових досліджень у фармації для запобігання (зменшення) їх негативних наслідків щодо наукової й інноваційної діяльності..
- 7. Компетентності відповідно до освітньої програми:**
Soft- skills / Загальні компетентності (ЗК):
ЗК 1. Здатність до формування підходів до системного наукового пізнання через методологію наукових досліджень, використання принципів професійної етики.

ЗК 2. Здатність до пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел для формування наукових гіпотез та планування інноваційних наукових досліджень

Hard-skills / Фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

ФК 5. Здатність використовувати одержані в ході наукових досліджень результати та знання для синтезу нових ідей, визначення нових цілей та перспектив розвитку фармацевтичної науки та галузі в цілому.

ФК 8. Здатність до глибокого розуміння та використання принципів академічної доброчесності, запобігання випадкам академічного плагіату усіх форм, фальсифікації результатів досліджень та розповсюдження псевдонаукових знань у галузі фармації

8. Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 1. Мати передові концептуальні та методологічні знання з фармації і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку, отримання нових знань та/або здійснення інновацій

ПРН 7. Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проєкти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові проблеми у фармації з дотриманням норм академічної етики і врахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів.

9. Статус освітньої компоненти: вибірковий

10. Пререквізити освітнього компонента: «Академічна доброчесність», «Методологія та методи наукового аналізу».

11. Обсяг освітнього компонента: 3 кредити ЕКТС: 40 годин аудиторних занять, з них – 8 годин лекцій, 32 години – практичних занять, 50 годин самостійної роботи.

12. Організація навчання:

Методи навчання:

- *пояснювальний (інформаційно-репродуктивний) метод:* Lecture-based learning – лекції, інший навчальний контент;
- *репродуктивний метод:* практичні заняття;
- *проблемне викладання:* Brainstorming – метод «мозкового штурму»; Case-based learning – метод кейсів; методи інтерактивної візуалізації навчального матеріалу – Mindmapping (використання інтелектуальної карти уяви), Timeline (стрічка подій);
- *частково-пошуковий метод:* Game-based learning – ігрові методи навчання (ділова гра); Team-based learning – метод роботи в малих групах.

Зміст освітнього компонента:

Змістовий модуль 1.

Змістовий модуль 1. Оцінка та управління ризиками в наукових дослідженнях

Тема 1. Місце наукових досліджень у життєвому циклі фармацевтичної продукції.

Тема 2. Нормативно-правова база, яка регламентує проведення наукових досліджень у фармації.

Тема 3. Міжнародні стандарти з ризик-менеджменту.

Тема 4. Сутність та ідентифікація інноваційних і наукових ризиків у фармації.

Тема 5. Методи оцінки ризиків.

Тема 6. Управління ризиками наукової діяльності.

Самостійна робота:

Самостійна робота включає в себе вивчення тем освітньої компоненти, які не увійшли до аудиторних занять, та виконання завдань з цих тем з метою закріплення теоретичного матеріалу.

Організація самостійної роботи:

Самостійна робота включає в себе виконання практичних, ситуаційних завдань з метою закріплення теоретичного матеріалу за темами освітнього компонента, підготовку наукової доповіді (есе) за однією з тем освітнього компонента (за вибором).

13. Види та форми контролю:***Види та форми контролю:****Поточний контроль:*

Контроль знань на кожному занятті (з кожної теми усне опитування, складання тестових завдань, ділова гра, наукова доповідь, колективне та самостійне вирішення ситуаційних (розрахункових) задач, обговорення кейсів, спостереження за роботою здобувачів в групі при обговоренні ситуаційних завдань.

Контроль змістового модулю: складання тестових завдань, вирішення ситуаційних (розрахункових) задач.

Умови допуску до контролю змістового модулю: наявність мінімальної кількості балів за заняття змістового модулю 1.

Семестровий контроль:

Форма семестрового контролю: семестровий залік.

Умови допуску до семестрового контролю:

поточний рейтинг більше 60 балів, наявність мінімальної кількості балів за контроль змістового модулю 1, відсутність невідпрацьованих пропусків практичних занять, виконання всіх видів робіт та вимог, які передбачені робочою програмою освітнього компонента.

14. Система оцінювання з освітнього компонента:**Оцінювання засвоєння тем освітнього компонента під час занять:**

<i>Номер теми освітнього компонента</i>	<i>Максимальна кількість балів за тему</i>	<i>Розподіл максимальної кількості балів за тему за видами робіт</i>	<i>Види робіт, за які здобувач отримує бали</i>
<i>Змістовий модуль 1</i>			
<i>Тема 1.</i>	14	4	<i>тестування</i>
		4	<i>усна відповідь</i>
		6	<i>вирішення ситуаційних (розрахункових) завдань</i>
<i>Тема 2.</i>	14	4	<i>тестування</i>
		4	<i>усна відповідь</i>
		6	<i>вирішення ситуаційних (розрахункових) завдань</i>
<i>Тема 3.</i>	14	14	<i>Підготовка есе/презентації</i>
<i>Тема 4.</i>	14	4	<i>тестування</i>
		4	<i>усна відповідь</i>
		6	<i>вирішення ситуаційних (розрахункових) завдань</i>
<i>Тема 5.</i>	14	4	<i>тестування</i>

		4	вирішення ситуаційних (розрахункових) завдань
		6	ділова гра
Тема 6.	14	4	тестування
		10	кейс
Всього балів за змістовий модуль 1:		84	
Всього балів за модуль:		84	

Вивчення освітнього компонента здобувачами вищої освіти можливе за допомогою неформальної освіти. Замість виконання видів робіт з будь-якої теми освітнього компонента можуть зараховуватись такі види робіт здобувача вищої освіти:

– проходження онлайн-курсів на платформах Coursera (онлайн-курс «Experimentation for Improvement», <https://www.coursera.org/learn/experimentation?action=enroll>) тощо (за наявності відповідного документу про їх закінчення, надання копії викладачу);

– участь в майстер-класах, форумах, конференціях, семінарах, вебінарах з теми освітнього компонента (з підготовкою есе, тез доповідей, інформаційного повідомлення тощо, що підтверджено програмою заходу, або тезами доповідей, або відповідним сертифікатом);

– участь у науково-дослідних та прикладних дослідженнях з теми освітнього компонента (в розробці анкетних форм, проведенні експериментальних досліджень, обробці результатів дослідження, підготовці звіту, презентації результатів тощо, що підтверджується демонстрацією відповідних матеріалів).

Оцінювання здобувачів за видами робіт під час занять:

<i>Види робіт, за які здобувач отримує бали</i>	<i>Максимальна кількість балів</i>
тестування	20
відповіді на теоретичні питання	20
вирішення ситуаційних (розрахункових) завдань	30
кейс	10
підготовка наукової доповіді (есе)	14
<i>Всього балів:</i>	84

Оцінювання під час контролю змістового модулю:

<i>Види робіт, за які здобувач отримує бали</i>	<i>Розподіл максимальної кількості балів за контроль змістового модулю за видами робіт</i>	<i>Максимальна кількість балів за контроль змістового модулю</i>
<i>Змістовий модуль 1</i>		
тестування	8	16
вирішення практичного завдання	8	
<i>Всього балів за контроль змістового модулю:</i>		16

Оцінювання самостійної роботи здобувача освіти:

під час поточного контролю: 14 балів - підготовка наукової доповіді (есе) (тема 3)

під час контролю змістового модулю 1: білети до змістового модуля 1 включають тестові та розрахункові завдання для самостійного вивчення

Шкала оцінювання семестрового заліку:

При вивченні освітнього компонента застосовується декілька шкал оцінювання: 100-бальна шкала, недиференційована («зараховано», «не зараховано») двобальна шкала та рейтингова шкала ECTS. Результати конвертуються із однієї шкали в іншу згідно таблиці.

Шкала оцінювання семестрового диференційованого заліку:

100-бальна шкала, рейтингова шкала ЕКТС та чотирибальна диференційована шкала

Сума балів за 100-бальною шкалою	Шкала ECTS	Оцінка за чотирибальною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Добре
74-81	C	
64-73	D	Задовільно
60-63	E	
35-59	FX	Незадовільно
1-34	F	

15. Політики освітнього компонента:

Політика щодо академічної доброчесності. Ґрунтується на засадах академічної доброчесності, наведених в ПОЛ «Про заходи щодо запобігання випадків академічного плагіату у НФаУ». Списування при оцінюванні успішності здобувача вищої освіти під час контрольних заходів на практичних (семінарських, лабораторних) заняттях, контролю змістових модулів та семестрового екзамену заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування викладачем.

Політика щодо відвідування занять. Здобувач вищої освіти зобов'язаний відвідувати навчальні заняття (ПОЛ «Про організацію освітнього процесу НФаУ») згідно з розкладом (<https://nuph.edu.ua/rozklad-zanyat/>), дотримуватися етичних норм поведінки.

Політика щодо дедлайнів, відпрацювання, підвищення рейтингу, ліквідації академічної заборгованості. Відпрацювання пропущених занять здобувачем вищої освіти здійснюється відповідно до ПОЛ «Положення про відпрацювання здобувачами пропущених навчальних занять та порядок ліквідації академічної різниці в навчальних планах у НФаУ» згідно з встановленим на кафедрі графіком відпрацювань пропущених занять. Підвищення рейтингу та ліквідація академічної заборгованості з освітнього компонента здійснюється здобувачами освіти відповідно до порядку, наведеного в ПОЛ «Про порядок оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у НФаУ». Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися усіх строків, визначених кафедрою для виконання видів письмових робіт з освітнього компонента. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку – до 20% від максимальної кількості балів за даний вид роботи.

Політика щодо оскарження оцінки з освітнього компонента (апеляцій). Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження (апеляцію) оцінки з освітнього компонента, отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до ПОЛ «Положення про оскарження результатів семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти у НФаУ».

Політика щодо визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти здобувачами вищої освіти. Здобувачі вищої освіти мають право на визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті відповідно до ПОЛ «Про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти здобувачами вищої освіти у НФаУ».

В рамках академічної свободи викладача замість виконання видів робіт з теми освітнього компонента можливим є зарахування неформальної освіти здобувача вищої освіти.

16. Інформаційне та навчально-методичне забезпечення освітнього компонента:

Обов'язкова література	1.Посилкіна О.В. Оцінка та управління ризиками в наукових дослідженнях : навч. посіб. / О. В. Посилкіна, О. В. Літвінова, Я. М. Деренська. – Х. : Вид-во НФаУ, 2019. – 205 с. 2.Посилкіна О. В. Оцінка та управління ризиками в наукових дослідженнях : метод. рек. до практ. занять для здобувачів освіти III рівня, які навчаються за освітньо- професійною програмою «Фармація» / О. В. Посилкіна, О. В. Літвінова, Я. М. Деренська. – Х. : НФаУ, 2019. – 40 с. 3.Посилкіна О. В. Оцінка та управління ризиками в наукових дослідженнях : метод. рек. до самост. роботи для здобувачів освіти III рівня, які навчаються за освітньо- професійною програмою «Фармація» / О. В. Посилкіна, Я. М. Деренська, О. В. Літвінова. – Х. : НФаУ, 2019. – 44 с. 4.Літвінова О. В., Посилкіна О. В. Методичні підходи щодо комерціалізації інтелектуальної власності у фармації : наук. метод. рек. Х. : Вид-во НФаУ, 2018. – 20 с.
Додаткова література для поглибленого вивчення освітнього компонента	1.Калініченко З.Д. Ризик-менеджмент: навчальний посібник для здобувачів спец. 051 «Економіка» та 073 «Менеджмент» /З.Д. Калініченко . Дніпро: ДДУВС, 2021. 224с. https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/5854/1/1%20%D0%9A%D0%B0%D0%BB%D1%96%D0%BD%D1%96%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE%20%D0%97%20%D0%A0%D0%98%D0%97%D0%98%D0%9A-%D0%9C%D0%95%D0%9D%D0%95%D0%94%D0%96%D0%9C%D0%95%D0%9D%D0%A2%20%D0%9D%D0%B0%D0%B2%D1%87%20%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1.pdf 2. Посохов И.М. Анализ исследований зарубежных научных школ риск-менеджмента// Маркетинг і менеджмент інновацій, 2013, №4 http://mmi.fem.sumdu.edu.ua/ 3.Посібник з оцінки ризиків на робочому місці https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_dialogue/---lab_admin/documents/projectdocumentation/wcms_650135.pdf 4.Risk management. Principles and guidelines : ISO 31000:2018 – International Organization for Standardization, 2018. – 24 p. 5.Risk management (2018). International Organization for Standardization /https://www.iso.org/standards.html 6.Baranov, A. (2015). Mezhdunarodnyye standarty upravleniya riskami: ne Bazelem edinyim [International risk management standards: not Basel unified]. Rynok tsennykh bumag [The securities market], 5, 23-33. 7. About FERMA (2018). Federation of European Risk Management Associations /https://www.ferma.eu/about/about-ferma 8.ISO Guide 73:2002. Risk management – Vocabulary-Guidelines for use in standards (2002). International Organization for Standardization / https://www.iso.org/standard/34998.html 9. ISO Guide 73:2009. Risk management – Vocabulary-Guidelines for use in standards (2009). International Organization for Standardization /https://www.iso.org/obp/ui/#iso:std:iso:guide:73:ed-1:v1:en.

	10. Guidance (2018). The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO)/ /https://www.coso.org/Pages/guidance.aspx 11. Enterprise Risk Management – Integrating with Strategy and Performance (2018). The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO) /https://www.coso.org/Documents/2017-COSO-ERM- Integrating-with-Strategy-and-Performance-Executive-Summary.pdf 12. ISO 31000:2018 Risk management – Guidelines (2018) International Organization for Standardization/ https://www.iso.org/standard/65694. 13. IEC 31010:2009 Risk Management – Risk assessment techniques. (2018) International Organization for Standardization. /https://www.iso.org/standard/51073.html 14. ISO/TR 31004:2013 Risk management – Guidance for the implementation of ISO 31000 (2018) International Organization for Standardization / https://www.iso.org/ru/standard/56610.html
Актуальні електронні інформаційні ресурси (журнали, сайти тощо) для поглибленого вивчення освітнього компонента	1. Сайт кафедри управління та забезпечення якості НФаУ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://quality.nuph.edu.ua/. 2. Офіційний сайт державної служби статистики України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/ 3. Офіційний сайт Верховної ради України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://rada.gov.ua 4. Офіційний сайт Міністерства економіки України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA 5. Офіційний сайт Міністерства охорони здоров'я України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://www.kmu.gov.ua/catalog/ministerstvo-okhoroni-zdorovya-ukraini 6. Офіційний сайт бібліотеки ім. Вернадського [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/ 7. Журнал «Соціальна фармація в охороні здоров'я» [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://www.researchgate.net/profile/Oleh-Shpychak/publication/317377118 8. Журнал «Фармацевтичний часопис» [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://ojs.tdmu.edu.ua/index.php/pharm-chas/issue/view/778
Система дистанційного навчання Moodle	https://pharmel.kharkiv.edu/moodle/course/view.php?id=5088

17. Матеріально-технічне та програмне забезпечення освітнього компонента:

Матеріально-технічне забезпечення: персональний комп'ютер; мультимедійний проектор; екран мультимедійний.

Програмне забезпечення: програма Office Standard; програма для організації відеоконференцій ZOOM; модульне об'єктно-орієнтоване динамічне навчальне середовище MOODLE.